

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 12P/22/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7122202273
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Pavol Barabas
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2022:7122202273.2

Uznesenie

Okresný súd Košice I v právnej veci starostlivosti o maloleté deti: G. J., R.. XX.XX.XXXX, X. J., R.. XX.XXX.XXXX, O. J., R.. XX.XX.XXXX O. K. J., R.. XX.XX.XXXX, C. T. D. B., T. Č. J. XX, J., zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, soc. vecí a rodiny Košice, deti rodičov: matka S. J., R.. XX.XX.XXXX, T. D. P.H., B. a otec O. J., R.. XX.XX.XXXX, T. D. P.K., B. v konaní o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, Odbor sociálnych vecí a rodiny, Oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, Staničné námestie 9, Košice o nariadenie neodkladného opatrenia vo veci ustanovenia opatrovníka maloletým deťom

rozhodol:

I. Súd nariaďuje neodkladné opatrenie, ktorým ustanovuje maloletým deťom: G. J., R.. XX.XX.XXXX, X. J., R.. XX.XXX.XXXX, O. J., R.. XX.XX.XXXX O. K. J., R.. XX.XX.XXXX, C. T. D. B., T. Č. J. XX, J. opatrovníka R. V., R.. XX.XX.XXXX, T. D. T. D. P., B., T. Č. J. XX, J..

X. R. V., R.. XX.XX.XXXX, T. D. T. D. P., B., T. Č. O. J. XX, J. je oprávnená a povinná maloleté deti: G. J., R.. XX.XX.XXXX, X. J., R.. XX.XXX.XXXX, O. J., R.. XX.XX.XXXX O. K. J., R.. XX.XX.XXXX, C. T. D. B., T. Č. J. XX, J. počas trvania tohto neodkladného opatrenia zastupovať maloleté deti v konaní o poskytnutie dočasného útočiska podľa zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zastupovať maloleté deti v súvislosti so zabezpečovaním zdravotnej starostlivosti na území Slovenskej republiky podľa zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov a zastupovať maloleté deti v oblasti výchovy a vzdelávania na území Slovenskej republiky podľa zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Opatrovníčka je povinná najmenej raz za dva kalendárne mesiace podať súdu správu o opatrovancoch.

III. V ďalšom rozsahu návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietá.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice (ďalej len UPSVaR, resp. navrhovateľ) podal dňa 15.03.2022 na tunajší súd návrh na vydanie neodkladného opatrenia, ktorým navrhol, aby bola maloletým deťom: G. J., R.. XX.XX.XXXX, X. J., R.. XX.XXX.XXXX, O. J., R.. XX.XX.XXXX O. K. J., R.. XX.XX.XXXX, C.Š. T. D. B., T. Č. J. XX, J. (ďalej len maloleté deti) ustanovená za opatrovníka ich stará matka R. V., R.. XX.XX.XXXX, T. D. T. D. P., B., T. Č. J. XX, J. (ďalej len stará matka).

2. Navrhovateľ návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnil tým, že dňa 11.03.2022 o sa na tunajší úrad dostavil pán C. J. R.. XX.XX.XXXX, T.Č.. D. J., J. Č..XX, ktorý sprevádzal pani R. V. R.. XX.XX.XXXX s maloletými deťmi O. J. R.. XX.XX.XXXX O. K.. K. J. R.. XX.XX.XXXX O. K.. G. J. R.O.. XX.XX.XXXX O. K.. X. J., R.. XX.XX.XXXX, ktorí sú vo vzťahu stará matka a vnučky s vnukom. Stará matka s vnúčatami prichádzajú z mesta P. R. B.. Rodičia maloletých detí AR. J., R.. XX.XX.XXXX

O. K. S. J., R.. XX.XX.XXXX požiali starú matku aby vzala ich maloleté deti do bezpečia do krajiny Slovensko, resp. inej krajiny schengenskej zmluvy. Rodičia maloletých detí sú profesionálnymi vojakmi ukrajinskej armády. Pán C. J. je vzdialeným príbuzným rodiny a zdržiava sa dlhodobo od roku 2015 na Slovensku, jeho manželkou je pani R. J., ktorá je občiankou SR. Manželia poskytujú pre starú matku s vnúčatami ubytovanie a umožnia im pobudnúť v ich domácnosti po dobu aká bude potrebná. Manželia J. bývajú v dvojizbovom byte na adrese J. Č.. XX C. J.. Byť je v podielovom vlastníctve manželov J.. Pán C. J. uviedol, že aj napriek stiesnenejším podmienkam v domácnosti plánujú zabezpečiť pre maloleté deti a ich starú matku bývanie a potrebnú pomoc počas ich pobytu na Slovensku. Všetky maloleté deti sa javia byť t.č. zdravé. Stará matka v rozhovore uviedla, že ona požaduje, aby bola ustanovená za opatrovníka maloletých detí. K uvedenému priložia stará matka aj splnomocnenie rodičov v ukrajinskom jazyku, ktoré rodičia stihli pred evakuáciou z krajiny spísať. Stará matka plánuje pokiaľ to bude čo len trochu možné vrátiť sa čo najskôr s vnúčatami späť na Ukrajinu k ich rodičom. Bol vedený rozhovor s maloletými deťmi. Vzhľadom k ich veku a rozumovej vyspelosti ako aj k okolnostiam a naliehavej situácii v ktorej sa maloletí súrodenci ocitli. Najstaršia zo súrodeneckej skupiny, maloletá G. uviedla, že ona a jej súrodenci prišli na Slovensko s pani R. V., ktorá je ich starou matkou s ktorou sa cítia bezpečne. Rozhovor prebiehal v ruskom jazyku a čiastočne aj v slovenskom. Všetci prítomní uviedli, že nie je potrebný tlmočník a porozumeli obsahu a významu rozhovoru. Rodine bolo poskytnuté sociálne poradenstvo smerované k otázkam ďalšieho postupu pri vybavovaní potrebných dokladov pre maloleté deti a ich starú matku. Umiestnenie maloletých detí v zariadení na výkon rozhodnutia súdu nie je v ich záujme, keďže majú na území SR blízku osobu ochotnú sa o nich postarať a ku ktorej majú vytvorený vzťah. UPSVaR žiadal nariadiť neodkladné opatrenie, ktorým súd ustanoví maloletej G. J. R.. XX.XX.XXXX, O. J. R.. XX.XX.XXXX, X. J. R.. XX.XX.XXXX O. K. J. R.. XX.XX.XXXX, všetky deti štátnej príslušnosti: Ukrajinskej, za opatrovníka pani R. V. R.. XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť: Ukrajinská, ktorá je oprávnená zastupovať ich v oblasti výchovy a vzdelávania, v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti, pri právnych úkonoch v zmysle zákona o azyle, a pri bežných právnych úkonoch.

3. Uznesením Okresného súdu Košice I, sp. zn.: 12P/22/2022-10, zo dňa 17.03.2022 bol za kolízneho opatrovníka pre maloleté deti ustanovený Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach (ďalej len UPSVaR).

4. Dňa 28.03.2022 bola súdu doručená správa z UPSVaR-u, z ktorej vyplýva nasledovné: Stará matka v rozhovore na tunajšom úrade verbálne vyjadrila súhlas s tým, aby bola ustanovená za opatrovníka svojich vnúchat za účelom vybavenia potvrdenia o udelení tolerovaného pobytu pre maloleté deti, ktoré vydáva úrad hraničnej a cudzineckej polície. K uvedenému priložia stará matka aj splnomocnenie rodičov, ktoré má stará matka k dispozícii v elektronickej podobe. Ďalej stará matka uviedla, že deťom rodičia chýbajú a vyjadrila sa, že rodina plánuje čo najskôr to bude možné, vrátiť sa s deťmi späť na Ukrajinu k ich rodičom. V prípade, že to bude situácia vyžadovať, budú deti navštevovať niektorú zo základných škôl v Košiciach a maloletá K. nastúpi do materskej škôlky. Stará matka, plánuje osloviť vedenie školských zariadení, ktoré sú najbližšie dostupné k miestu ich terajšieho pobytu. Bol vedený rozhovor s maloletými deťmi s prihliadnutím k ich veku a rozumovej vyspelosti ako aj k okolnostiam a naliehavej situácii v ktorej sa maloletí súrodenci ocitli. Najstaršia zo súrodeneckej skupiny, maloletá G., ktorá na seba prevzala úlohu hovorca súrodeneckej skupiny uviedla, že ona a jej súrodenci prišli na Slovensko s „babuškou“ a potvrdili skutočnosť, že pani R. V., je ich starou matkou s ktorou sa cítia bezpečne. Deti sa počas vedenia rozhovoru prirodzene na starú matku obracali, bolo zrejmé, že medzi deťmi a ich starou matkou je vytvorená citová väzba. Stará matka opakovane v ďalšom rozhovore uviedla, že ona požaduje, aby bola ustanovená za opatrovníka maloletých vnúchat a to z dôvodu potreby nutnosti zabezpečenia nevyhnutných potrieb, ktoré súvisia s vybavením potvrdenia o udelení tolerovaného pobytu na území slovenskej republiky pre nich, ktorý vydáva úrad cudzineckej polície a pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti pre maloleté deti. Rozhovor prebiehal v ruskom jazyku a čiastočne aj v slovenskom jazyku. Všetci prítomní uviedli, že nie je potrebný tlmočník a porozumeli obsahu a významu rozhovoru. Stará matka netrvá na tom, aby uznesenie OS Košice I o nariadení neodkladného opatrenia o ustanovení za opatrovníka pre maloleté deti bolo preložené aj do ukrajinského jazyka. Prílohu tvorili kópie splnomocnenia rodičov o ich súhlase s výjazdom maloletých detí z Ukrajiny so starou matkou do krajiny Slovensko, resp. Poľsko, alebo niektorej inej krajiny schengenského priestoru či inej krajiny Európy z dôvodu ochrany ich života a zdravia v súvislosti s vojnovým stavom v ich domovskej krajine.

5. Súd sa pred rozhodnutím o návrhu navrhovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia oboznámil s obsahom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, správou zo dňa 24.03.2022 ako aj s listinnými dôkazmi, ktoré tvorili jeho prílohu, pričom zistil nasledovný právny a skutkový stav :

6. Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

8. Podľa § 324 ods. 2 CSP, na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je príslušný okresný súd.

9. Podľa § 324 ods. 3 CSP, neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

10. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

11. Podľa § 325 ods. 2 písm. d./ CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

12. Podľa § 326 ods. 1 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach návrhu na začatie konania podľa § 132 CSP uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

13. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

14. Podľa § 329 ods. 1 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vyluchu a vyjadrenia účastníkov konania a bez nariadenia pojednávania.

15. Podľa § 330 ods. 2 CSP, ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

16. Podľa § 332 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

17. Podľa § 336 ak súd nariadi neodkladné opatrenie pred začatím konania, môže vo výroku uznesenia uložiť navrhovateľovi povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci samej. Súd túto povinnosť neuloží najmä vtedy, ak je predpoklad, že neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami.

18. Podľa § 23 ods. 2 CMP, ak tento zákon neustanovuje inak, možno začať konanie aj bez návrhu. O začatí konania bez návrhu súd vydá uznesenie.

19. Podľa § 40 CMP, súd môže prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť viac, než čoho sa domáhajú, aj vtedy, ak sa konanie mohlo začať aj bez návrhu.

20. Podľa § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery

21. Podľa § 361 CMP, súd nariadi neodkladné opatrenie aj vtedy, ak to vyžaduje verejný záujem.

22. Podľa § 363 CMP, súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

23. Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

24. Podľa § 367 ods. 2 CMP, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví.

25. Podľa § 367 ods. 3 CMP, uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

26. Podľa čl. 1 základných princípov CMP, súd postupuje v konaní v súlade s ochranou verejného záujmu a práv zaručených zákonom a prihliada na dobré mravy. Oprávnenia niekoho iného ako účastníka konania vyplývajúce zo zabezpečenia ochrany verejného záujmu upraví zákon.

27. Podľa čl. 4 základných princípov CMP, súd aplikuje a interpretuje právo rovnako vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania. Ak je účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho najlepšom záujme a ak je to vhodné, informuje dieťa o všetkých podstatných otázkach týkajúcich sa priebehu konania a veci samej. Ak je účastníkom konania osoba so zdravotným postihnutím, zabezpečí súd účinný prístup k spravodlivosti na rovnakom základe s ostatnými účastníkmi konania.

28. Podľa čl. 6 základných princípov CMP, súd postupuje v súčinnosti s účastníkmi konania tak, aby zistil skutočný stav veci. Súd je povinný na účely zistenia skutočného stavu veci vykonať všetky potrebné dôkazy, aj keď ich účastníci konania nenavrhlí.

29. Podľa § 60 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ZoR) súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka aj vtedy, ak je to potrebné z iných dôvodov ako sú uvedené v § 39 ods. 3 (Ak súd rozhodol o obmedzení výkonu rodičovských práv a povinností vo vzťahu k obidvom rodičom alebo k jedinému žijúcemu rodičovi, ustanoví vo svojom rozhodnutí maloletému dieťaťu opatrovníka podľa § 60) a § 57 ods. 4 (Do času, kým nie je maloletému dieťaťu ustanovený poručník, alebo do času, kým sa ustanovený poručník neujme svojej funkcie, robí neodkladné úkony v záujme maloletého dieťaťa opatrovník ustanovený podľa § 60) a zároveň je to v záujme maloletého dieťaťa. Súd môže ustanoviť za opatrovníka aj obec.

30. Podľa § 61 ZoR je opatrovník povinný vykonávať svoju funkciu v záujme maloletého dieťaťa. Súd vymedzí rozsah práv a povinností opatrovníka tak, aby bol splnený účel, na ktorý bol opatrovník ustanovený, a aby boli dostatočne chránené záujmy maloletého dieťaťa.

31. Podľa § 8 ods. 1, ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) spôsobilosť fyzickej osoby vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti (spôsobilosť na právne úkony) vzniká v plnom rozsahu plnoletosťou. Plnoletosť sa nadobúda dovŕšením osemnásteho roku. Pred dosiahnutím tohto veku sa plnoletosť nadobúda len uzavretím manželstva. Takto nadobudnutá plnoletosť sa nestráca ani zánikom manželstva ani vyhlásením manželstva za neplatné.

32. Podľa § 9 OZ Maloletí majú spôsobilosť len na také právne úkony, ktoré sú svojou povahou primerané rozumovej a vôľovej vyspelosti zodpovedajúcej ich veku.

33. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle (ďalej len ZoA), konanie o udelenie azylu sa začína vyhlásením cudzinca na príslušnom policajnom útvare o tom, že žiada o udelenie azylu alebo o poskytnutie doplnkovej ochrany na území Slovenskej republiky, ak tento zákon neustanovuje inak. Za cudzinca, ktorý nenadobudol plnoletosť, vyhlásenie podáva jeho zákonný zástupca alebo súdom ustanovený opatrovník; maloletý musí byť prítomný pri podávaní vyhlásenia. Konanie o udelenie azylu sa nezačne, ak vyhlásenie urobí cudzinec, ktorý už je žiadateľom, alebo ak sa zistí, že vyhlásenie podala maloletá osoba.

34. Podľa § 6 ods. 1 písm. b) zákona č. 576/2004 o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len ZoZS) ošetrojúci zdravotnícky pracovník je povinný informovať o účele, povahe, následkoch a rizikách poskytnutia zdravotnej starostlivosti, o možnostiach voľby navrhovaných postupov a rizikách odmietnutia poskytnutia zdravotnej starostlivosti (ďalej len „poskytnúť poučenie“), ak tento zákon neustanovuje inak (§ 6a, § 44 ods. 6, § 44b ods. 2), zákonného zástupcu, opatrovníka, poručníka, inú fyzickú osobu ako rodič, ktorá má maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, osobu, ktorá má dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti, osobu, ktorá má dieťa v pestúnskej starostlivosti, osobu, ktorá má záujem stať sa pestúnom a má dieťa dočasne zverené do starostlivosti, budúceho osvojiteľa, osobu, ktorá má dieťa zverené podľa osobitných predpisov,) alebo štatutárneho zástupcu zariadenia, v ktorom sa vykonáva rozhodnutie súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, rozhodnutie súdu o uložení neodkladného opatrenia, rozhodnutie súdu o nariadení výchovného opatrenia alebo rozhodnutie súdu o uložení ochrannej výchovy) (ďalej len „zákonný zástupca“), ak osobou, ktorej sa má zdravotná starostlivosť poskytnúť, je maloleté dieťa, osoba pozbavená spôsobilosti na právne úkony alebo osoba s obmedzenou spôsobilosťou na právne úkony (ďalej len „osoba nespôsobilá dať informovaný súhlas“) a vhodným spôsobom aj osobu nespôsobilú dať informovaný súhlas.

35. Podľa § 19 ods. 1 ods. 2 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (ďalej len školský zákon), nikoho nemožno oslobodiť od plnenia povinnej školskej dochádzky. Povinná školská dochádzka je desaťročná a trvá najviac do konca školského roka, v ktorom žiak dovŕši 16. rok veku, ak tento zákon neustanovuje inak.

36. Podľa § 146 ods. 1 školského zákona, cudzinci sú na účely tohto zákona deti: a) osôb, ktoré sú občanmi iného štátu alebo osôb bez štátnej príslušnosti, s povoleným pobytom na území Slovenskej republiky; b) žiadateľov o udelenie azylu na území Slovenskej republiky podľa osobitného predpisu; c) Slovákov žijúcich v zahraničí; d) ako žiadatelia o udelenie azylu podľa osobitného predpisu; e) ako cudzinci, ktorí sa nachádzajú na území Slovenskej republiky bez sprievodu zákonného zástupcu.)

37. Podľa § 146 ods. 2 školského zákona, deťom cudzincov s povoleným pobytom na území Slovenskej republiky a deťom žiadateľov o udelenie azylu a Slovákov žijúcich v zahraničí sa poskytuje výchova a vzdelávanie, ubytovanie a stravovanie v školách podľa tohto zákona za tých istých podmienok ako občanom Slovenskej republiky.

38. Podľa § 146 ods. 4 školského zákona, deti žiadateľov o udelenie azylu, deti azylantov, deti cudzincov, ktorým sa poskytla doplnková ochrana, zaraďuje do príslušného ročníka riaditeľ školy po zistení úrovne ich doterajšieho vzdelania a ovládania štátneho jazyka najneskôr do troch mesiacov od začatia konania o udelenie azylu, deti odídcov najneskôr do troch mesiacov od začatia konania o poskytnutie dočasného útočiska. Z dôvodu nedostatočného ovládania štátneho jazyka možno dieťa podmiennečne zaradiť do príslušného ročníka podľa veku.

39. Pri rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia vychádza súd zo všeobecného právneho predpisu (lex generalis), ktorým je Civilný sporový poriadok, ako z Civilného mimosporového poriadku, ktorý predstavuje osobitný právny predpis (lex specialis) a v § 360 až § 367 CMP upravuje iba niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach. Neodkladné opatrenie je v zmysle zákonného predpokladu prípustné a opodstatnené nariadiť iba vtedy, ak sa osvedčí tvrdenie, že právne vzťahy medzi účastníkmi vyžadujú potrebu bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená (§ 325 ods. 1 CSP).

40. Z vyššie uvedených zákonných ustanovení vyplýva za splnenia akých podmienok môže súd nariadiť neodkladné opatrenie. Nevyhnutným predpokladom pre vyhovie návrhu na vydanie neodkladného opatrenia je osvedčenie naliehavosti potreby takejto úpravy pomerov účastníkov konania. Vyhodnotenie pomerov, či a kedy je takáto dočasná potreba úpravy daná, je ponechaná výlučne na úvahu súdu, zároveň je potrebné starostlivo skúmať všetky dôsledky, ktoré by mohli nastať pre účastníkov nariadením neodkladného opatrenia. Vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je najdôležitejší záujem maloletého dieťaťa, preto sa súd nesmie obmedziť iba na skúmanie splnenie formálnych predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia ale musí dôsledne zvažovať, čo je skutočne v najlepšom záujme maloletého dieťaťa.

41. Súd v tomto konaní uplatňoval ustanovenia Haagskeho dohovoru o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone a spolupráci v oblasti rodičovských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa, ktorý bol uzavretý dňa 19.10.1996 (ďalej len Dohovor). Tento Dohovor bol zverejnený v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod číslo 344/2002 Z.z. a nadobudol platnosť pre Slovenskú republiku dňa 01.01.2002 a pre Ukrajinu dňa 01.02.2008.

42. Súd určil svoju právomoc na základe článku 6 ods. 1 Dohovoru, podľa ktorého právomoc rozhodovať v rozsahu článku 5 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2002/344/20130601>> (právomoc prijímať opatrenia na ochranu dieťaťa alebo jeho majetku majú justičné alebo správne orgány zmluvného štátu, kde má dieťa svoj obvyklý pobyt) o utečeneckých deťoch a deťoch, ktoré sa dostali do cudziny v dôsledku nepokojov v ich domovskom štáte, majú orgány zmluvného štátu, na ktorého území sa deti nachádzajú v dôsledku premiestnenia.

43. Podľa článku 2 Dohovoru sa Dohovor vzťahuje na deti od ich narodenia až do dosiahnutia 18 rokov.

44. Súd rovnako určil svoju právomoc na vydanie neodkladného opatrenia na základe článku 11 ods. 1 Dohovoru (v každom naliehavom prípade majú orgány ktoréhokoľvek zmluvného štátu, na ktorého území sa nachádza dieťa alebo jeho majetok, právomoc na prijatie potrebných ochranných opatrení) a článku 12 ods. 1, ods. 2 Dohovoru, podľa ktorého s výhradou článku 7 (prípady neoprávneného premiestnenia alebo zadržania dieťaťa) majú orgány zmluvného štátu, na ktorého území sa nachádza dieťa alebo jeho majetok, právomoc na prijímanie opatrení dočasnej povahy na ochranu osoby alebo majetku dieťaťa s územnou pôsobnosťou obmedzenou na tento štát, ak také opatrenia nie sú nezlučiteľné s opatreniami, ktoré už prijali orgány s právomocou podľa článkov 5 až 10 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2002/344/20130601>>. Podľa odseku 2 Dohovoru platnosť opatrení prijatých na základe predchádzajúceho odseku, vzťahujúcich sa na dieťa s obvyklým pobytom na území zmluvného štátu, zanikne, len čo orgány, ktoré majú právomoc podľa článkov 5 až 10 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2002/344/20130601>>, prijímú opatrenia vyžadované situáciou.

45. Podľa článku 15 ods. 1 Dohovoru Pri výkone právomoci podľa ustanovení II. kapitoly (Článok 5 až článok 14) použijú orgány zmluvných štátov právo svojho štátu.

46. Podľa článku 14 Dohovoru opatrenia prijaté podľa článkov 5 až 10 zostanú v platnosti za podmienok v nich určených, aj keď v dôsledku zmeny okolností zaniknú skutočnosť, na ktorých bola založená právomoc, až kým ich nezmenia, nenahradia alebo nezrušia orgány, ktoré majú právomoc podľa dohovoru.

47. Podľa Článok 52 ods. 1. Dohovor nemá vplyv na medzinárodnú zmluvu, ktorej zmluvnými stranami sú zmluvné štáty tohto dohovoru a ktorá obsahuje ustanovenia týkajúce sa otázok upravených dohovorom, ak zmluvné štáty tejto medzinárodnej zmluvy nevyhlásia inak. Slovenská republika a Ukrajina sú viazané aj Zmluvou medzi ČSSR a ZSSR o právnej pomoci a právnych vzťahoch vo veciach občianskych, rodinných a trestných (Moskva 12. 8. 1982, vyhl. č. 95/1983 Zb. - <https://www.justice.gov.sk/Stranky/Nasesluzby/Medzinarodnepravo/Justicna%20spolupraca%20v%20obcianskych%20a%20obchodnych%20veciach/Pramene%20prava/Zoznam%20zmluv%20a%20dohovorov%20podla%20statov/Ukrajina.aspx>) /ďalej len Zmluva/ ako právny nástupcovia štátov, ktoré Zmluvu uzatvorili, avšak predmetná Zmluva nerieši osobitne záležitosti týkajúce sa utečeneckých detí, ktoré sú upravené v Dohovore. Súd je preto toho názoru, že v tejto oblasti „utečeneckých detí“ je Dohovor v postavení lex specialis k Zmluve.

48. V danom prípade súd vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností dospel k záveru, že sú splnené podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia, avšak nestotožnil sa s návrhom navrhovateľa, týkajúceho sa posúdenia veci ako neodkladného opatrenia podľa § 367 CMP, nakoľko takéto neodkladné opatrenie možno vydať v prípade odovzdania detí do starostlivosti osoby, ktorá deti nemá fakticky pri sebe a nie v prípade ustanovenia opatrovníka. Z priloženého pasu tety a maloletých detí je preukázané, že sú občanmi Ukrajiny. Súd je toho názoru, že je všeobecne známou skutočnosťou, že na Ukrajine prebieha vojnový konflikt, a existuje nevyhnutná potreba zabezpečenia potrieb maloletých detí (v oblasti zastupovania) v konaní o poskytnutie dočasného útočiska podľa ZoA, na zastupovanie maloletých detí v súvislosti so zabezpečením zdravotnej starostlivosti na území Slovenskej republiky a na zastupovanie

maloletých detí v oblasti výchovy a vzdelávania na území Slovenskej republiky v zmysle školského zákona.

49. Súčasná koncepcia poskytovania právnej ochrany prostredníctvom neodkladných opatrení umožňuje stav, že po nariadení navrhovaných opatrení nemusí nevyhnutne nasledovať konanie vo veci samej. V danej veci je súd toho názoru, že práve trvácnosť (rozhodnutie o neodkladnom opatrení nahrádza rozhodnutie vo veci samej) a flexibilita (možnosť zrušiť neodkladné opatrenie ak odpadnú dôvody jeho nariadenia v zmysle § 334 CSP) neodkladného opatrenia vo veci samej je najvhodnejšou formou dočasnej úpravy právny vzťahov maloletých. Rodičia môžu (ale nemusia) kedykoľvek prísť na územie Slovenska, resp. deti môžu odcestovať na územie Ukrajiny, prípadne iného štátu a teda aj dôvody nariadenia neodkladného opatrenia môžu prirodzene kedykoľvek opadnúť.

50. Súd je toho názoru, dočasné zastupovanie maloletých detí opatrovníkom je nepochybne v záujme maloletých detí, nakoľko rodičia toho času nemôžu maloleté deti zastupovať pri obstarávaní ich záležitostí (nenachádzajú sa na území Slovenskej republiky) a v prípade neustanovenia opatrovníka aby bol ohrozený ich ďalší riadny psychický a fyzický vývoj. Súd je toho názoru, že z doteraz vykonaného dokazovania neboli zistené také skutočnosti, na základe ktorých by maloletí mohli vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti v tých oblastiach v ktorých im súd ustanovil opatrovníka. Zároveň súd zdôrazňuje, že v konaniach o nariadenie neodkladného opatrenia má dokazovanie fakticky povahu osvedčenia, to znamená, že súd na základe dostupných dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie relevantné skutočnosti, pričom nemusí dodržiavať formalizovaný postup štandardného procesného dokazovania. Z všeobecne známych skutočností ako aj dostupných listinných dôkazov má súd preukázané tvrdenia navrhovateľa o nevyhnutnej potrebe dočasne ustanoviť maloletým opatrovníka. Opatrovník je dočasne opravený zastupovať maloletých len v súdom vymedzených prípadoch ktoré sú spojené s nevyhnutnými úkonmi v súvislosti s maloletými na území Slovenskej republiky.

51. V súlade s vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami a s poukazom na hore uvedené skutočnosti, súd dospel k jednoznačnému záveru, že je daná naliehavá potreba pre nariadenie neodkladného opatrenia a že je nevyhnutne potrebné upraviť pomery vo vzťahu k maloletým, preto im ustanovil opatrovníka. Za opatrovníka súd ustanovil osobu, ktorá maloletým nie je neznáma, dokonca toho času býva s nimi v spoločnej domácnosti a je aj v príbuzenskom pomere s maloletými deťmi, keďže je to ich stará matka. Opatrovníka súd zároveň zaviazal, aby v stanovených intervaloch zasielal správy o opatrovancoch.

52. V ďalšom rozsahu súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol nakoľko návrh na ustanovenie opatrovníka na zastupovanie maloletých pred orgánmi štátnej správy a miestnej samosprávy, súdmi a inými inštitúciami v rámci Slovenskej republiky nebol nijako odôvodnený a ani súdu neboli známe také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali návrhu aj tomto rozsahu vyhovieť.

53. Podľa § 334 CSP súd neodkladné opatrenie zruší, ak odpadnú dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

54. Podľa § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

55. Podľa § 55 CMP súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

56. Podľa § 58 CMP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

57. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania. Súd zároveň nevzhladol dôvod, pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle § 55 CMP.

58. Uznesenie - výroky I, II sú v zmysle § 332 CSP ods. 1 vykonateľné, len čo bolo uznesenie doručené.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Košice I.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak odvolanie neobsahuje odvolacie dôvody alebo ak sú odvolacie dôvody nezrozumiteľné, súd vyzve odvolateľa na doplnenie odvolacích dôvodov.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.